

Z REGIONŮ

Investice, stavby, rekonstrukce

- **Jihočeský vodárenský svaz**

Přeložení zhruba 4,5 kilometrů hlavního vodárenského řadu o průměru 300 až 1 000 mm si na sedmi místech vyžádá stavba dálnice D3 kolem Českých Budějovic. Tři přeložky jsou v úseku Úsilné–Hodějovice a čtyři v úseku Hodějovice–Třebovín. „Přeložka u Hodějovic se musí dělat na dvě etapy, takže jich je vlastně osm. K provedení propoje na stávající ocelové potrubí DN 1 000 výtlačného řadu Plav-Hosín přeložka SO 331 mezi obcemi Roudné Vidov dojde až po ukončení nouzového stavu. Stejně tak je tomu u propojení na stávající ocelové potrubí DN 1 000 výtlačného řadu Plav-Hosín přeložka SO 342 I. u Hodějovic. Potrubí DN 400 na výtlačku Plav-Bukovec bylo propojeno již v lednu“ říká František Rytíř, provozní náměstek

ředitele Jihočeského vodárenského svazu (JVS), který Vodárenskou soustavu jižní Čechy vlastní a provozuje. Vynucené investice financuje Ředitelství silnic a dálnic a bude se jednat o miliony korun. Nebývale velký počet přeložek je dán tím, že dálnice povede na dohled od největší regionální úpravní vody Plav, z níž na jih, sever i severozápad vedou dálkové vodovodní řady pro zhruba 400 tisíc obyvatel kraje. A tam, kde silniční trasa překryje tu vodárenskou, se musí oddělit. Buď přeložka povede v daném místě souběžně s tělesem dálnice nebo ji povede protlačeným průchodem se šachtami a shybkami, které převádějí vodu z jedné strany na druhou. Podle Františka Rytíře si ale málokdo uvědomuje, že JVS tím do budoucna vzroste náklady. Sice v těchto místech bude mít pár kilometrů nového potrubí, trasa však už nebude přímá, ale doplněná stametrovými dvouramennými shybkami, šachtami s armaturním vystrojením a chráničkami. Tedy další náročnou technologií, která se musí udržovat a samozřejmě obnovovat.

- **Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a. s.**

Největší úpravná voda v moravskoslezském regionu v Podhradí u Vítkova loni vyrobila v malé vodní elektrárně celkově více elektřiny, než na svůj provoz spotřebovala. To platí i pro úpravnou vodu ve Vyšních Lhotách na Frýdecko-Místecku a čtyři významné vodojemy, kde jsou daná zařízení umístěna (Bílov, Zelinkovice, Ostrava-Krásné Pole a Frýdek-Místek). Malá vodní elektrárna v největší beskydské úpravně vody v Nové Vsi u Frýdlantu nad Ostravicí celkově vyrobila 45 % objemu elektrické energie, kterou potřebuje pro svůj provoz. To bylo dáno především tím, že v souvislosti s probíhající rekonstrukcí

strojně-technologického zařízení a automatizovaného systému řízení za téměř 125 milionů korun byla na podzim instalována nová a výkonnější malá vodní elektrárna. Tři malé vodní elektrárny Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a. s. (SmVaK Ostrava) se nacházejí v areálech úpraven pitné vody (Podhradí, Nová Ves a Vyšní Lhoty), čtyři jsou instalovány u významných vodojemů. Elektrickou energii z bioplynu vyrábí spolu s teplem také jedenáct kogeneračních jednotek v areálech osmi největších čistíren odpadních vod. Malé vodní elektrárny jsou budovány v provozech úpraven vody na přivaděčích surové vody z údolních nádrží. Efektivní provoz je zajištěn díky stálému průtoku a dostatečnému spádu přiváděné vody. Zařízení s menším výkonem jsou instalována na přivaděčích pitné vody s vhodnými parametry. Vyrobená elektrická energie je primárně spotřebovávána přímo v místě výroby, přebytky jsou dodávány do sítě. „První malou vodní elektrárnu jsme instalovali u přítoku surové vody z Šancí do úpravní vody v Nové Vsi

u Frýdlantu nad Ostravicí v roce 1993. A právě zde jsme spustili nové zařízení v polovině listopadu roku 2019, když jsme nahradili to, které po více než pětadvaceti letech spolehlivého provozu dosloužilo, efektivnějším a výkonnějším typem. Původní malá vodní elektrárna s dvěma turbínami s generátory o výkonu 200 kW byla nahrazena za jednu průtokovou turbínu s generátorem s výkonem 463 kW s plně automatizovaným řídicím systémem se vzdálenou správou,“ říká ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek a dodává: „Máme projekčně připraveny další lokality pro možné využití hydraulického potenciálu u významných vodojemů páteřního výrobního a distribučního systému Ostravského oblastního vodovodu. V současné době posuzujeme návratnost těchto projektů.“ Malá vodní elektrárna u největší úpravní vody SmVaK Ostrava v Podhradí u Vítkova byla spuštěna v roce 2014. Zařízení na přítoku surové vody z Kružberka do úpravní dokázalo v roce 2019 vyrobít zhruba o šestinu elektřiny více, než byla spotřeba provozu za dané období. V případě Úpravní vody Vyšní Lhoty šlo dokonce o téměř dva a čtvrt násobek celkové výroby v porovnání se spotřebou provozu. U vodojemů objem vyrobené elektřiny dokonce několikanásobně převyšuje jejich energetické nároky. Například elektrárna u vodojemu ve Frýdku-Místku vyrobila 22× více elektrické energie, než provoz spotřeboval. V případě vodojemu v Zelinkovicích šlo o více než osmi a půl násobek celkové spotřeby, u vodojemů v Krásném

Z REGIONŮ

Polí u Ostravy o necelý dvojnásobek, v Bílově dokonce o pěti a půl násobek. Jedenáct kogeneračních jednotek v osmi největších čistírnách odpadních vod, které využívají bioplyn z kalů vznikajících při čistírenském procesu, v loňském roce vyrobilo celkem 4,9 GWh elektřiny. Například zařízení v opavské čistírně dokázalo vyrobit 85 % elektřiny v daném období v lokalitě spotřebované, což je v celorepublikovém porovnání vynikající výsledek. V případě čistírny odpadních vod v Karvině šlo o necelou polovinu vyrobené elektřiny k celkové spotřebě. V součtu všech funkčních zařízení lze konstatovat, že zajistily v daných provozech více než třetinu celkové spotřeby elektřiny.

• Jihočeský vodárenský svaz

Zhruba pěti tisícům obyvatel třinácti obcí, ležících v části historických Blat na Českobudějovicku, teče od začátku listopadu 2019 z kohoutků kvalitnější voda. Zasloužila se o to dokončená oprava posledních 2,3 kilometrů řadu mezi Zahájím a Olešním. Při ní Jihočeský vodárenský svaz za 14,7 milionů korun nahradil problémové ocelové potrubí novým z kvalitního plastu. Práce na tomto úseku vodárenské soustavy trvaly od května 2019.

Akce, nové technologie

• Středočeské vodárny, a. s.

Dne 29. 2. spustila společnost Středočeské vodárny, a. s., (SVAS), na svých webových stránkách přístup do nového informačního systému zaměřeného na zdroje hasební vody. Informační systém se nazývá Portál zdrojů hasební vody (PZHV). Účelem portálu je jednoduše a přehledně zobrazit v mapovém prostředí zdroje hasební vody (hydranty), které Středočeské vodárny spravují pro účely hasebního zásahu. Zdroje jsou, na základě dohody mezi SVAS a Hasičským záchranným sborem Středočeského kraje, pravidelně zkoušeny a revidovány. Další informací, kterou portál poskytuje, jsou polohy ostatních zdrojů hasební vody (požární nádrže, vodoteče, rybníky, hydranty ostatních provozovatelů), které mají jednotlivé obce ve své správě. Samotný portál je určen pro projektanty, představitele obcí a jednotky sboru dobrovolných hasičů k získání rychlé a komplexní informace, o poloze zdroje vody pro hasební zásah, a v případě zdrojů ve správě Středočeských vodáren i informace o jejich základních parametrech. „Portál je prozatím nasazen v oblasti působnosti Středočeských vodáren u revidovaných zdrojů, což představuje na 151 obcí, 6 okresů a u ostatních zdrojů v rámci Středočeského kraje. Technické řešení portálu PZHV nabízí možnost jeho dalšího rozšiřování i mimo hranice současného působení,“ upřesnil Jan Jindra, specialista provozu Vodovod SVAS. Portál je dostupný přes webové stránky www.svas.cz nebo přímo na <http://mapy.svas.cz/udalosti/svashydranty.html>.

• Vodárny Kladno – Mělník, a. s., a Středočeské vodárny, a. s.

Instalaci zavlažovacích vaků ke stromům v ulicích Kralup nad Vltavou, Mělníku a Neratovic se nachýlila ke konci první etapa testovací fáze společného projektu Vodáren Kladno – Mělník, a. s.,

(VKM), Středočeských vodáren, a. s., (SVAS), měst a obcí regionu. „Naším záměrem je postupně opatřit těmito vaky městskou, resp. obecní zeleň v našem regionu, kde o to samosprávy projeví zájem a kde má tento způsob zavlažování smysl,“ vysvětlil generální ředitel SVAS Jakub Hanzl s tím, že zalévání stromů pomocí speciálních vaků už instalovali společně s vedením města v Kladně a připravují ještě dodávku vaků do Líbeznice. V Kralupech nad Vltavou spolu se starostou Markem Czechmannem umístili vaky k několika vybraným stromům ve městě, v Mělníku za přímé pomoci starosty Ctirada Mikeše vaky opatřili další stromy a v Neratovicích pak starosta Roman Kroužek získal nových třicet zavlažovacích vaků pro městskou zeleň. Vodárny Kladno – Mělník, a. s., a SVAS jsou iniciátorem celé akce a SVAS zároveň dodavatelem zavlažování pomocí vaků pro jednotlivé obce. „Samozřejmě nejde v Česku o žádnou převratnou novinku, ovšem my jsme přišli za městy a obcemi v našem regionu s myšlenkou, abychom takový způsob využili jaksi v synergii. Města nám vytipují konkrétní, především mladé stromy, které pravidelnou vláhu potřebují nejvíce a my je pak v rámci odpovědnosti naší firmy k životnímu prostředí opatříme zavlažováním,“ popsal spolupráci Jakub Hanzl. Loňská první várka zavlažování v pěti městech a obcích projde v roce 2020 vyhodnocením a své zkušenosti města předají Středočeským vodárnám, a. s. „Na nás pak je, abychom celý záměr vyhodnotili, případně vylepšili a nabídli je dalším samosprávám v regionu,“ doplňuje provozní ředitel SVAS Pavel Poříšilo. Zavlažovací vak pojme až 65 litrů vody a tu pak

rovnoměrně po dobu zhruba devíti hodin distribuuje přímo ke kořenům stromu. Nevzniká tak zbytečný odpar a rostlina má dostatek času závlahu v plné míře zužitkovat. Navíc má správce městské zeleně zavlažování stromů pod absolutní kontrolou. K naplnění vaku se zpravidla používá dešťovka nebo voda z přírodních pramenů. Zejména pro mladé stromy, které ještě nedosáhnou na podzemní vodu ve větších hloubkách, představují v suchém létě doslova jediný zdroj vláhy. „Nejde o samospatitelné řešení, ale pro městskou zeleň jde v současných suchých sezónách o významný prvek v celé soustavě opatření na její udržení,“ uzavřel ředitel Vodáren Kladno – Mělník, a. s., Josef Živnůstek.

Zdroje rubriky Z regionů: internet a tiskové zprávy uvedených vodárenských společností.

Rádi uveřejníme informace i o vašich akcích či projektech. Napište nám o nich do redakce.